

Bruxelles, 2 iunie 2017
(OR. en)

9258/17

SOC 365
EMPL 280
JAI 458

NOTĂ

Sursă:	Comitetul pentru ocuparea forței de muncă
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Avizul EMCO privind integrarea refugiaților pe piața muncii - Aprobare

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor avizul sus-menționat, în vederea reuniunii Consiliului (EPSCO) din 15 iunie 2017.

Introducere

Înainte de 2015, multe state membre se confruntau deja cu provocări importante în ceea ce privește integrarea atât a resortisanților țărilor terțe, cât și, în sens mai larg, a persoanelor provenite din familii de migranți. Aceste persoane se confruntă cu obstacole semnificative în ceea ce privește integrarea lor pe piața muncii, în sistemul de învățământ și accesul la locuințe. Adesea aceste persoane au rezultate mai slabe pe piața muncii în comparație cu persoane autohtone cu același nivel de educație. Adesea primesc salarii mai mici, au mai multe șanse să lucreze cu forme atipice de contract și au un risc mai mare de a-și pierde locul de muncă decât persoanele autohtone. De asemenea, sunt mai expuse riscului de sărăcie sau de excludere socială, în comparație cu persoanele autohtone, chiar și atunci când au un loc de muncă.

În 2015 și la începutul lui 2016, un număr fără precedent de resortisanți ai unor țări terțe au intrat în UE, în special pentru a solicita azil. Numărul intrărilor a scăzut începând cu mijlocul anului 2016, dar numărul de cereri de azil rămâne ridicat, în unele state membre fiind mult mai mare decât în altele. Majoritatea solicitanților de azil sosiți recent sunt bărbați tineri, un procent relativ ridicat dintre aceștia fiind minori. Există o mare variație a nivelului de educație al solicitanților de azil, în funcție de contextul lor socio-economic și țara de origine.

Aceste intrări au exacerbato problemele existente legate de politica de integrare a resortisanților țărilor terțe, dat fiind faptul că, în medie, rezultatele socio-economice sunt mai slabe pentru refugiați decât cele pentru alți migranți din țări terțe.

EMCO a analizat această chestiune într-o serie de ocazii și a elaborat prezentul aviz pe baza lucrărilor derulate. El realizează aceasta în conformitate cu mandatul său, astfel cum se prevede la articolul 2 din Decizia (UE) 2015/772 a Consiliului, și cu rolul pe care îl joacă în coordonarea politicilor în ceea ce privește Orientările privind ocuparea forței de muncă, în special orientarea 7¹. Cu privire la acest aviz, s-a consultat cu reprezentanți ai Rețelei serviciilor publice de ocupare a forței de muncă.

Acest aviz oferă o serie de orientări importante pentru integrarea pe piața muncii a refugiaților, care au reieșit din aceste discuții. În acest moment, pare oportun să se procedeze astfel, dată fiind amploarea provocării, faptul că este puțin probabil ca tendința să se diminueze pe termen scurt, precum și oportunitățile pe care integrarea cu succes pe piața muncii le oferă statelor membre.

Trebuie subliniat faptul că prezentul aviz nu abordează chestiunea privind solicitanții de azil cărora li se acordă protecție, aceasta fiind o competență națională a fiecărui stat membru în parte. În schimb, avizul încearcă să ofere consiliere în materie de politici celor însărcinați cu integrarea pe piața muncii a refugiaților care vor rămâne, respectând totodată competențele statelor membre.

Orientări în materie de politici

În general, statele membre ar trebui să încerce să evite greșelile din trecut și să încerce **să ia măsuri cât mai repede posibil după sosire.**

Situația în care lucrătorii calificați sunt angajați pe locuri de muncă fără calificare sau sunt inactivi sau șomeri reprezintă o risipă de capital uman. Resortisanții țărilor terțe cu înaltă calificare sunt adesea incapabili să își folosească pe deplin calificările în cazul în care acestea au fost obținute în afara UE. Prin urmare, statele membre ar trebui să încerce să **aplice o evaluare sistematică a competențelor și, dacă este cazul, recunoașterea calificărilor.** „Instrumentul de stabilire a profilului de competențe al resortisanților din țările terțe”, care va fi lansat în iunie 2017 în cadrul Noii agende pentru competențe în Europa, este un instrument binevenit în acest context.

¹ În special, secțiunile orientării 7 care precizează că: „Statele membre ar trebui să îi activeze și să îi abiliteze efectiv pe cei care pot participa la piața muncii să facă acest lucru, protejându-i, în același timp, pe cei incapabili să participe. Statele membre ar trebui să promoveze piețe ale muncii favorabile incluziunii, deschise tuturor bărbaților și femeilor, instituind măsuri efective împotriva discriminării, precum și să mătureze capacitatea de inserție profesională prin investirea în capitalul uman.”

Învățarea limbii reprezintă un element esențial al integrării: cercetările arată că având un nivel intermediar de cunoaștere a limbii autohtone se dublează rata ocupării forței de muncă pentru refugiați, în comparație cu cei care au doar un nivel începător de cunoaștere a limbii. Prin urmare, se recomandă **să se ofere cursuri de limbă, cât mai curând posibil, adaptate la situația personală, competențele și calificările fiecărui refugiat în parte și, dacă este posibil, să se combine cu practica profesională.**

Integrarea progresivă a refugiaților pe piața muncii a avut o tendință foarte lentă până în prezent, ceea ce a dus la pierderi ale competențelor și la un proces mai slab de integrare în ansamblu. Prin urmare, factorii de decizie ar trebui să vizeze **facilitarea timpurie și eficace a accesului la piața muncii și a incluziunii atât pentru bărbați, cât și pentru femei.** Având în vedere lipsa de cunoaștere a societății autohtone de către mulți refugiați în comparație cu persoanele autohtone, trebuie să se aibă în vedere **furnizarea de informații de bază privind societatea-gazdă, inclusiv în ceea ce privește funcționarea pieței muncii și principalii interlocutori în procesul de căutare a unui loc de muncă.**

Îmbunătățirea educației, a formării profesionale și a atingerii obiectivelor profesionale de către refugiați ar putea avea un impact puternic nu numai asupra rezultatelor acestora pe piața muncii, dar și asupra participării și integrării sociale. Prin urmare, statele membre ar trebui **să încerce să ofere oportunități pentru învățământul profesional și actualizarea competențelor, inclusiv prin formare la locul de muncă.**

Statele membre ar trebui să se asigure că există un echilibru corespunzător între sprijinul din partea administrației țării-gazdă (și a altor organizații relevante ale societății civile), pe de o parte, și eforturile de integrare din partea refugiaților, pe de altă parte, **prin asigurarea de stimulente pentru integrare, educație și muncă, oferind, în același timp, un sprijin adecvat și specific în cadrul unui „proces de integrare bidirecțional.”**

De asemenea, statele membre ar trebui să asigure accesul la alte servicii importante de facilitare cum ar fi locuința, sănătatea și îngrijirea copiilor.

Experiența a arătat că refugiații pot obține locuri de muncă care necesită o calificare scăzută sau pe termen scurt înainte de a-și termina formarea profesională și, prin urmare, își pierd sprijinul statelor membre, deși ar putea să beneficieze în continuare de acesta. Alți refugiați nu beneficiază pe deplin din cauza angajamentelor legate de locul de muncă sau de îngrijirea copiilor. **Sprijinul pentru integrare ar trebui, prin urmare, să fie conceput în așa fel încât să asigure continuitate și flexibilitate.**

Politicile de dispersie în materie de locuințe vizează limitarea presiunii din partea solicitanților de azil în unele domenii, însă pot acționa ca un obstacol în calea integrării pe piața muncii. Prin urmare, **sistemele de dispersie ar trebui, în măsura posibilului, să țină cont de elemente legate de ocuparea forței de muncă.**

Discuțiile din cadrul EMCO au arătat că provocarea pe care o reprezintă integrarea refugiaților pe piața muncii este complexă și implică, deseori, o multitudine de actori (de exemplu, parteneri sociali și angajatori publici și privați). Politicile de integrare reușite vor necesita **o coordonare adecvată între diverse niveluri administrative în vederea asigurării îndeplinirii eficiente la nivel local.** Statele membre ar trebui să se **asigure că diferitele niveluri de integrare (învățarea limbii, educația civică, asistența socială, politicile în materie de competențe, activarea pe piața muncii) funcționează în sinergie.**
